

Nghệ thuật Tiên sử thế giới và Việt Nam

BÀI 1 NHỮNG HÌNH VẼ TRONG HANG ĐỘNG

MỤC TIÊU

Sau bài học, HS:

- ▶ Nêu được cách mô phỏng hình vẽ theo mẫu.
- ▶ Mô phỏng được hình vẽ của người tiền sử theo cảm nhận.
- ▶ Cảm nhận được vẻ đẹp và giá trị của mỹ thuật thời Tiên sử. Có ý thức trân trọng, bảo tồn và phát triển văn hoá nghệ thuật của người xưa.

CHUẨN BỊ

- ▶ HS: Giấy vẽ, bút chì, tẩy, màu vẽ, hồ dán.
- ▶ GV: Hình ảnh các hình vẽ trong hang động thời Tiên sử theo nội dung bài học.

HD 1 KHÁM PHÁ

Khám phá hình vẽ thời Tiên sử.

Nhiệm vụ của GV:

Tổ chức cho HS quan sát các hình vẽ thời Tiên sử và chỉ ra được đối tượng, nội dung, nét, hình, màu, chất liệu và cách thức thể hiện hình vẽ.

Gợi ý cách tổ chức:

– Tạo cơ hội cho HS quan sát các hình vẽ thời Tiên sử.

– Đặt câu hỏi gợi mở để HS nhận biết đặc điểm của hình vẽ thời Tiên sử về đối tượng, nội dung, nét, hình, màu, chất liệu và cách thức thể hiện.

CÂU HỎI GỢI MỞ

- Đối tượng trong các hình vẽ là gì?
- Nêu đặc điểm về đường nét, màu sắc của hình vẽ đó.
- Hình vẽ đó gồm một hay nhiều nhân vật?
- Cách sắp xếp nhân vật trong hình vẽ đó như thế nào?
- ...?

Nghệ thuật Tiên sử thế giới và Việt Nam

BÀI 1 NHỮNG HÌNH VẼ TRONG HANG ĐỘNG

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- Nêu được cách mô phỏng hình vẽ theo mẫu.
- Mô phỏng được hình vẽ của người tiền sử theo cảm nhận.
- Cảm nhận được vẻ đẹp và giá trị của mỹ thuật thời Tiên sử. Có ý thức trân trọng, bảo tồn và phát triển văn hoá nghệ thuật của người xưa.

CHUẨN BỊ

Giấy vẽ, bút chì, tẩy, màu vẽ, hồ dán.

1 Khám phá hình vẽ thời Tiên sử

Quan sát hình và chỉ ra:

- Đối tượng, nội dung thể hiện trong mỗi hình.
- Nét, hình, màu trong các hình vẽ.
- Chất liệu và cách thức thể hiện.

1. Hình một người và một thú khác trên đá trong hang Đông Núi, Hoà Bình, Việt Nam

2. Hình trong hang Altamira (A-ta-mi-ra), Tây Ban Nha

3. Hình trong hang Cosquer (Cốt-cơ-cơ), Pháp

4. Hình trong hang ở công viên quốc gia Kakadu (Ca-ca-đu), Australia (Ô-xtrây-li-a)

5. Hình trong hang Combarries (Côm-ba-ri-ê), Pháp

Ảnh 1: Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam
Ảnh 2, 3, 4, 5: shutterstock.com

HD 2 KIẾN TẠO KIẾN THỨC - KĨ NĂNG

Cách vẽ mô phỏng theo hình mẫu.

Nhiệm vụ của GV:

Khuyến khích HS quan sát hình trong SGK *Mĩ thuật 6* để biết cách vẽ mô phỏng theo hình mẫu.

Gợi ý cách tổ chức:

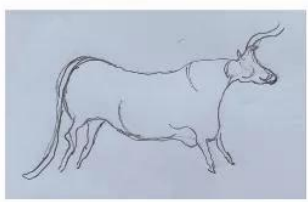
- Yêu cầu HS quan sát hình ở trang 21 SGK *Mĩ thuật 6* để nhận biết cách vẽ mô phỏng đơn giản.
- Nêu câu hỏi gợi ý để HS suy nghĩ, thảo luận.
- Khuyến khích HS nêu các bước vẽ mô phỏng.

2 Cách vẽ mô phỏng theo hình mẫu

Quan sát hình và chỉ ra cách vẽ mô phỏng theo hình mẫu.

Hình trong hang Altamira, Tây Ban Nha
Nguồn: shutterstock.com

1. Xác định bố cục hình vẽ và phác các nét khái quát.
2. Vẽ, điều chỉnh hình và các chi tiết cho sát với hình mẫu.
3. Vẽ màu.

Mô phỏng hình vẽ trong hang động là một trong những cách tìm hiểu nghệ thuật tạo hình thời Tiền sử.

CÂU HỎI GỢI MỞ

- Vẽ mô phỏng có gì giống và khác với chép lại hình theo mẫu?
- Cách vẽ mô phỏng được thực hiện như thế nào?
- Vẽ mô phỏng có nhất thiết phải vẽ màu giống hình mẫu không? Vì sao?
- ...?

Tóm tắt để HS ghi nhớ

Mô phỏng hình vẽ trong hang động là một trong những cách tìm hiểu nghệ thuật tạo hình thời Tiền sử.

HĐ 3 LUYỆN TẬP – SÁNG TẠO

Mô phỏng hình vẽ thời Tiền sử.

Nhiệm vụ của GV:

Khuyến khích, gợi ý HS quan sát hình ảnh đã chọn và thực hiện mô phỏng hình vẽ theo ý thích.

Gợi ý cách tổ chức:

- Yêu cầu HS mô phỏng hình vẽ theo ý thích.
- Vẽ màu cho hình và nền thêm sinh động.
- Gợi ý HS:
 - + Có thể tạo các nếp gấp giấy nhẹ để tạo bề mặt hang động trước khi vẽ.
 - + Có thể vẽ một vài hình khác nhau để làm tư liệu cho bài học sau.

CÂU HỎI GỢI MỞ

- Hình vẽ em mô phỏng là hình gì?
- Em mô phỏng toàn bộ hay một phần hình vẽ thời Tiền sử?
- Em muốn điều chỉnh nét nào ở hình vẽ?
- Em sẽ dùng màu nào cho hình vẽ đó?
- Tỷ lệ của hình so với trang giấy như thế nào?
- ...?

3 Mô phỏng hình vẽ thời Tiền sử

- Lựa chọn và quan sát hình ảnh để mô phỏng.
- Thực hiện theo ý thích.

Bài vẽ của học sinh:
1. Tiến An (Hà Nội), Hình cô gái, màu dạ.
2. Tiến Phúc (Hà Nội), Bò rừng, màu dạ.
3. Minh Anh (Hà Nội), Bò rừng, màu sáp.
4. Mỹ Anh (Hà Nội), Người mùa, màu gouache.
5. Nghĩa Khôi (Hà Nội), Các cô gái, màu dạ.

22

HĐ 4 PHÂN TÍCH – ĐÁNH GIÁ

Trưng bày sản phẩm và chia sẻ.

Nhiệm vụ của GV:

Tổ chức cho HS trưng bày các bài vẽ thành triển lãm “Nghệ thuật hang động” và phân tích, chia sẻ cảm nhận về các bài vẽ.

Gợi ý cách tổ chức:

- Hướng dẫn HS trưng bày bài vẽ, có thể treo/dán lên bảng hoặc tường.
- Khuyến khích HS sắm vai nhà phê bình mỹ thuật để giới thiệu/phân tích/bình luận về:
 - + Bài vẽ yêu thích.
 - + Nội dung, nguồn gốc của hình mô phỏng.
 - + Sự độc đáo của hình mẫu.
 - + Nét, hình, màu trong bài vẽ.

4 Trưng bày sản phẩm và chia sẻ

Nêu cảm nhận và phân tích:

- Bài vẽ em yêu thích.
- Nội dung, nguồn gốc của hình mô phỏng.
- Sự độc đáo của hình mẫu.
- Nét, hình, màu trong bài vẽ.

5 Tìm hiểu nghệ thuật của người tiền sử

Hãy tìm hiểu và cho biết một số đặc điểm về hình, màu và kĩ thuật thể hiện của nghệ thuật thời Tiền sử.

Hội họa của người tiền sử có thể tìm thấy ở nhiều nơi trên thế giới. Có thể kể đến hàng trăm hang động để lại dấu vết mỹ thuật tạo hình, trong đó tiêu biểu là hang Altamira ở miền Bắc Tây Ban Nha và hang Lascaux (Lo-xcâu) ở miền Nam nước Pháp vẫn còn lưu giữ nhiều hình vẽ đẹp.

Hình vẽ chủ yếu là các con thú như bò, ngựa, hươu, tuần lộc,... được diễn tả khái quát hoặc chân thực theo cách nhìn của người nguyên thủy. Các đối tượng thường được thể hiện đơn lẻ hoặc theo nhóm.

Màu vẽ được làm từ các loại đá trong tự nhiên với màu sắc khá phong phú như: đỏ, trắng, đen,...

Kĩ thuật vẽ đơn giản. Họ khắc nét vào vách đá rồi dùng ống sậy thổi màu vào từng mảng hình khắc, cũng có thể họ dùng tay hoặc ống sậy, que, lông thú (lợn rừng, thỏ, ngựa,...) để vẽ hoặc dùng hình khắc trên đất sét đắp lên thành hang.

Hình vẽ trong hang Lascaux (Pháp)
Nguồn: shutterstock.com

Mỹ thuật thời Tiền sử thường được lưu lại trong các hang động. Nội dung phản ánh cuộc sống của người tiền sử nhằm truyền tải thông tin, phục vụ nhu cầu sinh hoạt, tín ngưỡng,...

23

- Gợi ý HS sắm vai người xem triển lãm để đặt câu hỏi tìm hiểu về tác phẩm mỹ thuật thời Tiền sử.

CÂU HỎI GỢI MỞ

- Em ấn tượng với bài vẽ nào? Vì sao?
- Hình mẫu trong bài vẽ mô phỏng là hình gì?
- Sự độc đáo em thấy ở hình mẫu là gì?
- Hình mẫu đó được thể hiện với đường nét như thế nào trong bài vẽ?
- Màu sắc của hình vẽ đó và nền được thể hiện như thế nào?
- Bài vẽ gợi cảm nhận gì về bề mặt hang động?
- Độ đậm nhạt của bài vẽ có mang lại cảm nhận về khối của hình không? Hãy chỉ ra điều đó trên hình vẽ.
- ...?

HO 5 VẬN DỤNG - PHÁT TRIỂN

Tìm hiểu nghệ thuật của người tiền sử.

Nhiệm vụ của GV:

- Gợi ý HS đọc nội dung ở trang 23 SGK *Mỹ thuật 6* để tìm hiểu thêm về nghệ thuật trong hang động thời Tiền sử.
- Khuyến khích HS sưu tầm tư liệu về nghệ thuật trong hang động để thực hiện bài tập tiếp theo.

CÂU HỎI GỢI MỞ

- Hình vẽ của người tiền sử thường có ở những khu vực nào trên thế giới?
- Người tiền sử thường vẽ về những đối tượng nào?
- Cách vẽ của người tiền sử có gì đặc biệt?
- ...?

Tóm tắt để HS ghi nhớ

Mỹ thuật thời Tiền sử thường được lưu lại trong các hang động. Nội dung phản ánh cuộc sống của người tiền sử nhằm truyền tải thông tin, phục vụ nhu cầu sinh hoạt, tín ngưỡng,...